

Op weg met iedereen ?

Er is nu in België meer voedselbedeling dan op het einde van de Tweede Wereldoorlog. Weigert u met ons resoluut de steeds grotere kloof tussen arm en rijk? Weigert u de vernedering van een heel deel van de bevolking?

De Belgische regering loopt nu al achter in het realiseren van haar doelstelling om één op vijf van de mensen in armoede tegen 2020 uit hun moeilijke situatie te halen. Vraagt u zich ook af wat dat betekent voor de vier op vijf andere kinderen en jongeren en hun gezinnen die verder kapotgaan door armoede?

Foto: Thibault Dauchet / ATD Vierde Wereld

Armoedebestrijding was 20 jaar geleden een drijfveer om heel de samenleving te doen vooruitgaan. Weigert u ook dat 'de zwaksten beschermen' vandaag als excuus wordt gebruikt voor een verdere afbreuk van zekerheden, vooral voor de zwaksten?

Wordt dan lid van de beweging ATD Vierde Wereld. Samen zetten we ons in voor een maatschappij die met iedereen op weg wil naar een betere toekomst.

Herman Van Breen

Het lidgeld bedraagt 3 euro per jaar. Wat u eventueel meer stort, wordt als gift beschouwd. Voor giften van minimaal 40 euro per jaar ontvangt u in februari 2015 een fiscaal attest (let op: om voor het attest in aanmerking te komen moet u dus minimaal 43 euro storten). Overschrijven kan op rekeningnummer 000-0745336-85 (IBAN: BE89 00007453 3685) met vermelding van 'lidmaatschap'. In bijlage vindt u een overschrijvingsformulier.

Tijd nemen werkt

20 jaar Vierdewereldgroep in Aalst

De Vierdewereldgroep 'Mensen voor Mensen', de vereniging waar armen het woord nemen in Aalst, vierde feest op 23 november 2013. Het werd een overtuigend pleidooi voor volgehouden inspanningen. Niet vanzelfsprekend, want vaak worden projecten afgerekend op wat de korte termijn oplevert, zegt Marijke Decuypere van ATD Vierde Wereld.

"Zo zie je maar, 10 of 15 jaar op dezelfde hamer kloppen, dat werkt." We zijn op de mooie viering van 20 jaar Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen in Aalst. Een vrijwilliger uit de vereniging brengt zijn verhaal, een buitenstaander zegt iets over de werking en een groepje vrijwilligers zet enkele realisaties in de verf. Het geheel wordt muzikaal omkaderd.

Stil worden we als Hilde haar verhaal brengt. Gedurende verschillende jaren werd ze uitgenodigd – gestalkt zegt ze – om bij de werking te komen. Dit gebeurde zowel op straat tijdens een babbel als bij "massa's bezoeken en telefoontjes". En dan durft ze de stap te zetten. Dat was drie jaar geleden. Nu durft ze hier op het podium te staan en haar verhaal te brengen en ze "stalkt" zelf ook andere mensen om hen uit te nodigen om deel te nemen aan de Vierdewereldwerking in Aalst.

Steeds wordt een programma-onderdeel afgerond met "10-15 jaar werken" en we zeggen mee in koor "dat werkt!".

Langdurig ondersteunen

Beseffen we wat we zeggen, vraag ik me af. Dringt het door tot Magda Demeyer, adjunct-kabinetschef van minister Lieten, die zonet ook het woord mocht nemen? Kan ze volgende week de Vlaamse minister van armoedebestrijding overtuigen van het belang om projecten langdurig te ondersteunen? Vorig jaar was ik aanwezig op een voorstelling van diverse projecten die in de strijd tegen kinderarmoede door minister Lieten gelanceerd en gesubsidieerd werden. Lees wel gelanceerd, want na één jaar vond de minister dat de projecten zelf op zoek moesten gaan naar centen.

Het project 'wijkbrugfiguren' in Ronse, met de bedoeling mensen te bereiken die de stap naar diensten niet zetten, was een van die projecten. Deze wijkbrugfiguren slaagden daar aardig in, waren zeker voor een aantal mensen heel belangrijk. Maar na een jaar moet Samenlevingsopbouw zelf de centen zien te vinden voor dit project. Geen gemakkelijke opgave want ook de stad wil besparen. Het brengt werkonzekerheid mee voor de wijkbrugfiguren en een van hen kiest voor werkzekerheid.

Jammer want ze betekende veel voor de mensen die ze ontmoette. Het project kan gelukkig blijven bestaan.

Resultaat

Ook in andere steden hoor ik dergelijke verhalen: overeenkomsten tussen stad en buurtwerkingen die echt heel arme mensen bereiken, worden niet meer verlengd. Je moet steeds opnieuw voldoende cijfers halen, je moet na één jaar reeds resultaat kunnen voorleggen. Hoe kan je in dergelijk systeem aantonen dat je met Hilde iets bereikt door haar jarenlang steeds opnieuw aan te spreken, omdat je overtuigd bent dat je haar isolement kunt doorbreken en dat ze misschien ooit de stap zal zetten.

Het is niet zo moeilijk om resultaten voor te leggen, om te spreken van succes als je met de sterkere mensen op weg gaat. Wie durft kiezen voor mensen die meer getekend zijn door armoede heeft tijd nodig. Het duurt soms jaren voor je samen met het gezin een belangrijke stap kunt zetten zoals samen de zorgleerkracht opzoeken om uit te leggen dat het niet voor niet iedereen vanzelfsprekend is om naar oudercontacten te komen. Een werk

van lange adem is ook diensten overtuigen van de kracht en mogelijkheden van het gezin. Soms heb je het gevoel dat dit vrij vlug lukt en dat mensen een ander beeld krijgen van het gezin, bij andere diensten voel je dat je jaren lang ter plaatse trappelt. Soms moet je voortdurend herbeginnen omdat de consulente van de jeugdrechtbank weer vervangen werd of de maatschappelijk werkster bij het OCMW een andere functie kreeg.

Ja, je hebt wel zeker 10-15 jaar nodig om echt verandering te zien, om een verschil te kunnen maken.

Marijke Decuypere

Verhalen- en fotoboek

Waar zal ik mijn verhaal beginnen?

Met dit 20-jarig bestaan bracht de Vierdewereldgroep Aalst een boek uit. 'Niet om te vieren, wel omdat het nodig is. Ondanks al onze inspanningen en behaalde resultaten blijft armoede groeien ... en dat in een land met zoveel welvaart.' Tien moedige mensen vertellen over hun leven in generatiearmoede, en over hoe zij zich inzetten om mee het verschil te maken voor alle mensen in armoede.

Uit het boek:

Maria: "(...) Het heeft geen zin een beleid te bouwen op wat je zelf denkt of vermoedt. Je moet je oor te luisteren leggen bij de persoon in armoede zelf, om te weten wat die voelt." p. 66

p. 27-28

Volgens Jean-Paul moeten mensen in armoede nog meer van zich laten horen "De kloof tussen arm en rijk wordt almaar groter. Met geld en voedselpakketten alleen kom je er niet. Om armoede structureel te bestrijden, moet je naar de bin-

nenkant durven zien. Mensen in armoede schamen zich, zijn bang om nog meer te verliezen. Daarom tonen ze niet altijd wie ze echt zijn en zullen ze vaak voor korte termijnoplossingen kiezen. Die signalen worden door de maatschappij niet of verkeerd verstaan. Om armoede uit de wereld te helpen, moeten we in een open en eerlijke dialoog durven gaan."

Bepaalde zaken vergeet je niet. De pijn zet zich ongemerkt vast in je ziel. Jean-Paul slikt als hij denkt aan zijn agressieve vader, aan de baas van de wasserette, aan zijn ex en het lege huis. "Wonden kunnen meestal genezen, maar sommige littekens blijven voor altijd."

p. 17

Dan herneemt Elza kordaat: dat er nog zoveel misvattingen rond mensen in armoede bestaan. Het zijn luiertiken, ze willen niet werken, alles is hun eigen fout. "Vroeger had die kritiek me triest gemaakt, maar vandaag spreek ik de mensen erop aan. Je kunt niet

oordelen over wat je niet kent. Je weet niet wat armoede is als je zelf niet arm bent. Armoede is geen persoonlijke fout, maar een gebrek van de maatschappij. Daarom moeten mensen hun armoede-ervaring met de 'buitenwereld' delen. Anders blijft de samenleving verdwalen in vastgeroeste clichés." Vergeleken met twintig jaar geleden heeft het beleid volgens Elza al goede stappen gezet. "Tegelijk blijft armoede in onze samenleving een zwakke plek. Teledienst verdeelt nog steeds voedselpakketten en de armoedestatistieken gaan maar niet naar beneden. Nog elke week kloppen er nieuwe mensen bij de Vierdewereldgroep aan. Terwijl de vereniging eigenlijk niet meer zou mogen bestaan." Het is crisis, dat weet Elza. "Maar is dat een argument? Het is elke dag crisis als je armoede kent".

Bestellen:

www.vierdewereld-groepaalst.be
Het boek is ook verkrijgbaar aan 20 euro in alle Standaard Boekhandels in Vlaanderen

Een Europa zonder uitsluiting

Ook ATD Vierde Wereld bereidt zich voor op de verkiezingen

De snelle media doen al te vaak vergeten dat echte ontmoeting tussen mensen in armoede en beleidsmakers tijd vraagt. Veel tijd. Een dialoog bouw je op en kun je niet forceren in één moment of één dag.

De Europese Volksuniversiteit van de Vierde Wereld van 5 maart 2014 bracht mensen met armoede-ervaring en bondgenoten samen met Europese beleidsmakers.

ATD Vierde Wereld heeft vanaf het begin van de jaren '70 bondgenoten gezocht binnen de Europese instellingen. Europarlementsleden van de werkgroep 'Extreme armoede en mensenrechten' waren actief betrokken bij de realisatie van deze Europese Volksuniversiteit van de Vierde Wereld. ATD Vierde Wereld Europa doet voorstellen voor de opbouw van een Europese Unie die trouw is aan haar waarden.

Hierbij enkele flitsen vanuit de Vlaamse Volksuniversiteit van 1 februari met Europarlementslid Marianne Thyssen als gast. Aangevuld met citaten uit het werkdocument van de Europese Volksuniversiteit van de Vierde Wereld van 5 maart.

In de rechtstreekse dialoog was het delen van onze bekommernissen mogelijk.

De Europese Unie stelt de mens te weinig centraal in haar bezorgdheden en haar beleid. Sociale uitsluiting en armoede nemen toe op haar grondgebied. Mensen in armoede worden zelden gevraagd om mee oplossingen te zoeken. En als ze toch gevraagd worden, is het meestal om getuigenissen te geven, niet om mee te bedenken hoe de EU beter kan uitgebouwd worden.

De groep van Kauwenberg werkte het thema 'wettelijk bestaan' uit: *'Eigenlijk is dit een basisprobleem waar de Europese Unie wel echt een opdracht in heeft. Als iemand 'niet bestaat' kan hij niet participeren, niet van onderwijs of werk genieten, en geen waardig gezinsleven uitbouwen.'*

Zolang mensen wettelijk niet erkend worden, hebben zij geen toegang tot welk recht dan ook. Het is alsof ze niet bestaan. Zelfs de statistieken houden geen rekening met hen. ATD Vierde Wereld hamert erop dat de Europese Unie hier een opdracht heeft.

'Er zou zo'n onderwijs moeten zijn waar een klas als klas overgaat of waar ze samen blijven zitten. Zo zijn de leerlingen meer verantwoordelijk voor elkaar.' Uitbeelding van 'De Klas' door de groep uit Oostende.

Voortijdig schoolverlaten is een ernstig probleem in Europa. De werkloosheid bij jongeren stelt ons voor enorme uitdagingen. ATD Vierde Wereld vraagt dat de Europese Unie alle lidstaten ertoe aanzet om het onderwijs te herdenken, vanuit de kinderen en samen met hun ouders, in het bijzonder met hen die het meest uitgesloten zijn. Op die manier kan ieder kind op school leren en slagen, zonder discriminatie. Dit vereist een school die volop rekening houdt met de diversiteit van de kinderen en hun gezinnen. Een school die een echte samenwerking bevordert tussen alle ouders, leerkrachten, kinderen, hun omgeving en het economisch leven.

Europarlementariër Marianne Thyssen kwam luisteren. In de dialoog verwees professor Ides Nicaise naar artikel 9 van het Europees verdrag over de 'horizontale sociale clausule': het effect van maatregelen op sociaal vlak, en in het bijzonder voor mensen in armoede, moet vooraf goed worden ingeschat.

Thyssen reageerde hierop: *'Het maatschappelijk middenveld bestaat niet alleen uit werkgevers en vakbonden. Het is breder. Het is ook jullie beweging (...). Het is die ruimte, die dialoog, die jullie moeten opeisen. Die dialogen die jullie hier in de Volksuniversiteiten voeren moet ruimte krijgen in het middenveld. Het is een boodschap van onderuit. Van alle kanten moeten we stimuleren om die dialogen aan de gang te houden.'*

Europa voor de Burger

De Europese Volksuniversiteit van de Vierde Wereld 2014 wordt mede mogelijk gemaakt door het programma 'Europa voor de burger.'

Redactie: *Katia Mercelis en Isabelle Maes*
Foto's: *Freddy Lambier en Jos Delisse*

Kinderen in Ivoorkust zijn als kinderen in Brussel

ATD Vierde Wereld is een internationale beweging, actief in meer dan dertig landen. Overal gaan volontairs samen met mensen in armoede op stap en strijden ze tegen armoede en sociale uitsluiting. Sommige volontairs zijn actief in hun eigen land, anderen zetten zich in ver van hun thuisland. Zo ook Honorine Kouamé. Honorine is afkomstig uit Ivoorkust en versterkt het Europese team. Ze heeft een lange geschiedenis met de beweging, eerst als medestander, daarna als volontair.

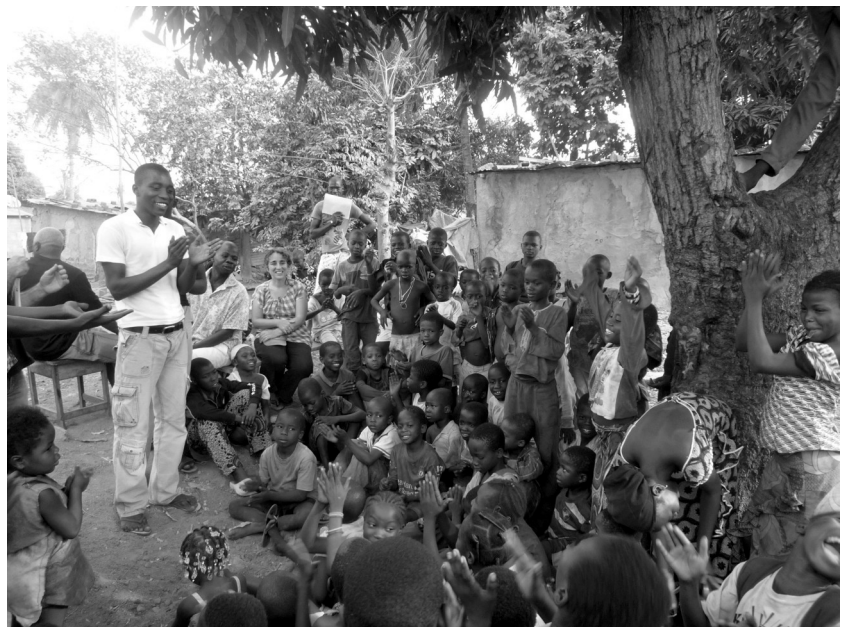
Honorine leert ATD Vierde Wereld kennen via de straatbibliotheek in haar thuisland, Ivoorkust. Eind jaren '90 gaat ze naar Burkina Faso om de beweging beter te leren kennen. Honorine besluit om volontair te worden en brengt de eerste jaren door in Senegal en Frankrijk. Voor Honorine is de periode in Senegal heel belangrijk. Ze verwoordt haar leerproces als volgt: "Ik ging met de gezinnen mee op stap. Ik had veel te leren en kon dit niet alleen. Ik bleef bij hen, luisterde naar hen. Dit heeft mij echt gevormd. [...] Ik heb gezien dat het mensen zijn net zoals ik."

ATD Vierde Wereld in Ivoorkust
Rond 2002 vertrekken de volontairs uit Ivoorkust omdat de situatie in het land te gevaarlijk wordt. Het is een moeilijke tijd. De leden van de beweging in Ivoorkust hebben de indruk dat de Internationale Beweging hen in de steek laat. Maar ze zetten toch door want voor veel mensen is de Beweging erg belangrijk. Ze geeft hen de kans hun verhalen te verenigen, geeft zin aan hun bestaan en helpt hen steeds weer op te staan en verder te gaan. De beweging blijft verder bestaan dankzij een aantal spilfiguren.

Honorine geeft aan dat het feit dat er geen volontairs meer zijn een aantal jongeren aanspoort om zich als vrijwilliger in te zetten. Zo wordt de straatbibliotheek hernomen, nu door de jongeren die vroeger naar de straatbibliotheek kwamen. Verder komen ook de ouders van de kinderen van de straatbibliotheek elke 17e van de maand samen om na te denken, te getuigen,.... Jongeren in de gevangenis van Bouaké worden bezocht en deze jongeren komen na hun vrijlating vaak naar

het "*Maison des Arts et de la famille*". In dit plaatselijke Vierdewereldhuis komen ouders en jongeren samen en ieder deelt zijn kennis. Ze werken samen aan projecten, ze delen hoop, getuigenissen,...

Zo zetten de moeders een project op om zeep te produceren en om een graanmolen te kopen. Op die manier kunnen ze voor een inkomen voor hun gezin zorgen. Het zijn steeds projecten die vertrekken vanuit de gezinnen in armoede.

De straatbibliotheek in de wijk Gbintou in Bouaké in Ivoorkust.

Ook de ouders zijn betrokken bij de straatbibliotheek in Bouaké.

Nieuwe hoop

Sinds juni 2013 is er opnieuw een volontair, Maria, in Ivoorkust. Zij ondersteunt vooral het engagement van de leden van de Beweging. Dit is heel waardevol aangezien ze zo lang op zichzelf aangewezen waren. Jean en Fabienne, regionale verantwoordelijken voor Afrika, verwoorden het als volgt: "We respecteren de manier waarop enkele vrienden de beweging zijn blijven dragen enorm. We willen niet dat de komst van het vrijwillariat hen 'verplettert'. [...] Daarom zal de voornaamste missie van Marie zijn om relaties op te bouwen: mensen ontmoeten, geboeid raken door wat zij doen, hen een stem geven in de internationale beweging." Volgens Honorine is de komst van deze volontair een erkenning voor het werk dat de leden van de Beweging de afgelopen jaren geleverd hebben en geeft het de Beweging in Ivoorkust nieuwe hoop.

Europa

In Europa is Honorine nauw betrokken bij de straatbibliotheek, ook in Brussel. Ze ziet veel gelijkenissen met de straatbibliotheek in Ivoorkust. Tijdens deze straatbibliotheeken wordt kennis gedeeld en krijgen kinderen zin om te lezen en leren. Ook al zijn er veel verschillen, er is een verbondenheid door de boeken en dit geeft vertrouwen. Honorine is nog steeds onder de indruk van de vreugde van de kinderen en hun zin om te leren: "Kinderen wanhopen niet en we moeten samen met hen op stap gaan zodat ze niet ontmoedigd geraken." Ook de stemmen van de moeders lijken sterk op wat ze in Ivoorkust hoorde. Moeders zeggen dat ze niet willen dat hun kind hetzelfde meemaakt als zij en ze willen dat hun kind een opleiding kan volgen. En ook hier hebben moeders kennis en expertise die zij zouden moeten kunnen delen met anderen.

Verder ontmoet Honorine ook daklozen in Brussel. Op straat ontmoet ze allerlei mensen en dit was ook in Ivoorkust het geval. Ze onderstreept het belang van de aanwezigheid. Het is belangrijk om tijd te nemen om de mensen echt te leren kennen. Dit kan door met hen te praten, naar hen te luisteren en hen te behandelen met het respect dat ze verdienen.

Sara Philips

(Foto's ATD Vierde Wereld)

Mensenrechtenprijs voor ATD Vierde Wereld op de Filipijnen

ATD Vierde Wereld in de Filipijnen kreeg begin februari uit handen van de Franse ambassadeur in Manilla een Speciale Vermelding van de Mensenrechtenprijs van de Franse Republiek. De prijs is voor het project 'Unheard Voices' ('Ongehoorde stemmen').

In dit ambitieus project staat het leven centraal van mensen die in extreme armoede leven onder een brug in Manilla. Het doel is om hun stem te laten meetellen in de plannen voor ruimtelijke ontwikkeling die hen aangaan. In de huidige plannen wordt nauwelijks rekening gehouden met de eigen inzichten van de mensen. De rechten van deze mensen dreigen met voeten getreden te worden.

Het team van ATD Vierde Wereld wil verzekeren dat de gezinnen onder de brug werkelijk met de overheid en andere instanties dialogeren over hun eigen toekomst. Verplaatsing zonder overleg naar een andere plek dreigt, waarmee ook werk, inkomsten en de mogelijkheid voor de kinderen om naar school te gaan in het gedrang komen.

(Lees verder op de volgende blz.)

(Vervolg van vorige bladzijde)

Mevrouw Igano van de gemeenschap onder de brug deed de Franse ambassadeur het boek 'Gold Under the Bridge' ('Goud onder de Brug') over hun leven cadeau. Volontair Guy Malfait* nam de prijs in ontvangst namens ATD Vierde Wereld en noemde het een flinke aanmoediging: "Hoewel het project vooral inzoomt op de gemeenschap onder de brug, gaat het in principe om alle gezinnen die wachten op nieuwe, goede huisvesting, inclusief alle slachtoffers van de typhoon Haiyan / Yolanda."

Mevrouw Igana van de gemeenschap onder de brug (tweede van rechts) en Vlaams volontair Guy Malfait (achter haar) kregen de medaille en oorkonde uit handen van de Franse ambassadeur in Manilla (midden).

Op de website www.unheard-voices.org vindt u een indringende videoreportage over dit project met Engelse of Franse stemmen. In de functie zoeken, moet u 'Manilla' invoeren om de film te vinden.

* De Vlaamse volontairs Guy en Vanessa Malfait-Joos werken sinds ruim drie jaar voor ATD Vierde Wereld in de Filipijnen. Ze wonen met hun gezin in Manilla.

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Plaats van dialoog en vorming met mensen in armoede. Op uitnodiging.

Woensdag 5 maart 2014, Europese Volksuniversiteit in het Europees Parlement. Deelname met een delegatie.

Dinsdag 25 maart, Antwerpen en Oostende

Zaterdag 24 mei, Brussel

NATIONALE GEZINS-DAG ANTWERPEN
Zondag 29 juni.

LEESAVOND

Dinsdag 13 mei om 20 u. in dienstencentrum De Schelpe, Schelpenstraat 20, te Oostende.
Info: Bea Verleyen, tel 0472/346605, bea.verleyen@telenet.be.

SHELTER voor MEDESTANDERS en SYMPATHISANTEN

elkaar steunen door ontmoeting en mee-doen. Elke 1e donderdag van de maand van 17u tot 20u. Onze deuren en telefoonlijnen staan open voor vragen. Breng zelf je picknick mee, wij zorgen voor soep. In het VierdeWereldhuis. Data: **3 april, 5 juni en 3 juli 2014**.

INFORMATIE-ONTMOETING:

De Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België, wat is dat, wie zijn dat? De beste manier om dat echt te weten te komen is ons ontmoeten. Dit kan op de 1e donderdag van de maand (**3 april, 5 juni en 3 juli 2014**) van 16u tot 20u. In het Vierde-

VIERDEWERELDBLAD

Uitgave van de Beweging ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be

Verantwoordelijk uitgever:
Herman Van Breen, zelfde adres

Voor giften en lidmaatschap kunt u storten op rek.nr.: 000-0745336-85 (IBAN: BE89 0000 7453 3685) Giften van 40 euro of meer per jaar zijn aftrekbaar van de belastingen. Een fiscaal attest wordt in februari afgeleverd.

ATD Vierde Wereld België is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF) en ondertekende haar ethische code. Op www.atd-vierdewereld.be vindt u meer informatie over hoe u ons (financieel) kunt steunen en/of lid kunt worden.

Lid van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld, een niet-gouvernementele organisatie (NGO) voor armoedebestrijding. Ze is niet gebonden aan een geloofsovertuiging, levensbeschouwing of politieke stroming. Het belangrijkste doel is: de armoede bestrijden met de armsten zelf en vanuit hun ervaringen en kennis. De acties zijn gericht op de eerbiediging van ieders waardigheid en mensenrechten: een duurzame basis voor de uitroeiing van grote armoede.

Wereldhuis te Brussel/Etterbeek. Geïnteresseerd in één van deze activiteiten?

Informeren en aanmelden via het secretariaat (voormiddag).

ACTUELE INFORMATIE: zie www.atd-vierdewereld.be